

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А

СИГУРНОСТ
ВСЕКИ ДЕН

☎ +359 (0) 2 915 98 20, +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

Обобщен доклад на EFSA за зоонози, зоонозни агенти и хранителни епидемии в Европа през 2011 г.

EU summary report on zoonoses, zoonotic agents and food-borne outbreaks, 2011, EFSA Journal, 2013, 11(4): 3129

БЯС

Бесът в Европа се причинява от класическия вирус RABV - genotype 1. Освен това са установени други 4 вируса на беса по прилепите – BBV, WCB, EBLV-1 и EBLV-2. През 2006 г. са установени 3 166 случая, причинени от класическия тип - през 2007 - 322, през 2008 - 1 474, през 2009 - 837, през 2010 - 883 и през 2011 г. - 512.

2011 година

Бяс при хората. През последните години се съобщават много малко случаи на бяс при хора в Европа. През 2011 г. заболява една жена, която живее в Португалия, но посещава роднини в Гвинея – Бисау, където е ухапана от куче. В местната здравна служба няма ваксина. Два и половина месеца след ухапването жената показва клинични признаци. През 2009 и 2010 г. в Румъния заболяват една жена, ухапана от лисица, и две деца на 10 и 11 години, ухапани от котка. През 2008 г. са регистрирани 4 случая – три заразени лица извън Европа в Мароко, Френска Гвиана и Кения и един в Румъния. През 2007 г. има два случая на заразени във Филипините и Мароко и един в Литва, ухапан от куче.

Бяс при животните. ЕС финансира програми за ликвидиране на беса в 12 държави членки. Те включват орална ваксинация на дивите месоядни животни и изследване ефикасността на ваксината. **През 2011 г. са регистрирани 512 общо заразени животни - 127 домашни и 385 диви** /без случаите на бяс при прилепи/ и в сравнение с 2010 г. броят на случаите /883/ силно намалява.

От общо 127 домашни животни 93 са в Румъния /19 котки и 39 кучета/ и 33 в Полша /10 котки и 8 кучета/. През 2010 г. в Румъния е имало 121 случая. Във Франция е регистриран един случай при куче, заразено в Мароко.

Установени са общо 385 диви животни в България, Естония, Италия, Литва, Полша, Румъния и Норвегия положителни за бяс - 336 от тях са лисици. Случаите при лисиците в сравнение с 2010 г. /643 бр./ намаляват почти двойно. Осем страни докладват за случаи при чакали /15/ и белки /8/.

Румъния е на първо място по брой на случаите на бяс в Европа - 324, от които 231 при диви животни - 222 от тях са лисици. Броят на заразените лисици през 2010 г. е 303. Случаите на бяс през 2011 г. са разположени равномерно на територията на страната, но има и области, свободни от заболяването. **В 4 области, граничещи с България, са регистрирани единични случая на бяс. Една от тези области е Констанца, която има сухопътна граница с област Силистра.** В Румъния се изпълнява програма за ерадикация чрез орална ваксинация, подобна на тази в България - със самолети се покриват 16 от общо 42 области на страната. Прави се извод, че тези мерки са довели до силно намаляване случаите на бяс в Румъния през 2011 г. **През 2012 г.** са установени 191 случая на бяс в 35 области, три от които /Констанца, Калъраш и Олт/ граничат с България.

В Полша има леко увеличение на случаите /155 през 2011 г. в сравнение със 145 през 2010 г./, което се дължи на по-големия брой заразени домашни животни. При лисиците има обратна тенденция. Полша също извършва орална ваксинация. Литва съобщава за 14 случая /31 през 2010 г./, а Норвегия за 15 - 5 при полярни лисици и 10 при елени.

Случаи на **бяс при прилепи** /32 бр./ са регистрирани в Германия /11/, Франция /6/, Унгария /2/, Холандия /7/, Полша /4/ и Испания /2/.

През 2011 г. няма случаи на класически бяс в Западна и Централна Европа, засегнати са Балтийските страни, Източна и Югоизточна Европа. В повечето от тези страни случаите на бяс са по границата с Русия, Беларус и Украйна. Общата тенденция за намаляване на случаите на бяс в държавите членки на ЕС продължава.

През 2009 г. в България са установени 58 случая на бяс при 46 лисици, по 3 при кучета и котки, два при чакали, два при овце и по един при куче и коза. По области случаите са както следва: Шуменска област – 17, Монтанска – 8, Разградска – 5, Видинска, Кюстендилска и Търговищка по 4, София-област – 3, Врачанска и Бургаска по два, София–град, Силистренска и Пернишка – по един. **През 2010 г.** има рязко намаляване броя на случаите - пет във Врачанска, Шуменска, Русенска и Великотърновска при три котки, лисица и куче. **През 2011 г.** е регистриран само един случай при лисица в Кюстендилска област.

През м. май 2009 г. в България започна изпълнението на Национална програма за контрол и изкореняване на беса чрез орална ваксинация. Програмата е одобрена от министъра на земеделието и храните и Европейската комисия и се съфинансира от Общността (Решение на Комисията 2008/897 ЕС). Извършва се ваксинация на територията на 18 административни области – цяла Северна България,

Софийска област и областите София-град, Перник и Кюстендил, два пъти годишно – през пролетта (април-май) и есента (септември-октомври) за най-малко 5 години.

Изготвил:

Доц. д-р Бойко Ликов

16.4.2013